

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань прав людини, деокупації та реінтеграції
тимчасово окупованих територій України,
національних меншин і міжнародних відносин

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань правоохоронної
діяльності
Сергію ІОНУШАСУ

Щодо реєстр. № 15003
від 05.02.2026

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 18 лютого 2026 року (протокол № 144), розглянув проект Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та Кримінально-виконавчого кодексу України щодо гуманізації законодавства у сфері виконання кримінальних покарань, реєстр. № 15003 від 05.02.2026, поданий Кабінетом Міністрів України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є *приведення кримінального законодавства у відповідність до європейських стандартів та рекомендацій Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню.*

Для досягнення поставленої мети проектом Закону пропонується виключити з Кримінального кодексу України статтю 391, згідно з якою в Україні встановлено кримінальну відповідальність за «злісну непокору вимогам адміністрації установи виконання покарань». Також проектом вносяться зміни до Кримінального процесуального кодексу України та Кримінально-виконавчого кодексу України, відповідно до яких, зокрема, виключається застосування до засуджених такого стягнення, як переведення до одиночної камери. Водночас перелік заходів стягнення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі, доповнюється таким видом стягнення - переведення засуджених, які тримаються у виправних колоніях мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання, виправних колоніях (секторах) середнього рівня безпеки чи звичайних жилих приміщеннях виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки до приміщення камерного типу виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки на строк від трьох місяців до одного року. Зазначений вид стягнення (а не кримінальна відповідальність) застосовуватиметься до засуджених за вчинення злісної непокори законним вимогам адміністрації виправної колонії. Проектом передбачається, що

засуджені жінки та особи з інвалідністю першої групи до приміщення камерного типу виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки не переводяться. Законопроектом встановлюється, що переведення засудженого, який тримається у виправній колонії (секторі) мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання, виправній колонії (секторі) середнього рівня безпеки чи звичайному жилу приміщенні виправної колонії (секторі) максимального рівня безпеки до приміщення камерного типу виправної колонії (секторі) максимального рівня безпеки проводитиметься за рішенням суду. У разі прийняття на засіданні дисциплінарної комісії рішення про переведення засудженого до приміщення камерного типу виправної колонії максимального рівня безпеки адміністрація виправної колонії протягом 24 годин направляє до суду відповідне клопотання (подання) разом із рішенням дисциплінарної комісії.

Під час обговорення законопроекту було висловлено наступне зауваження. Проектом Закону пропонується виключити з Кримінального кодексу України статтю 391 «Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань», якою передбачено кримінальну відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк до трьох років за вчинення, фактично, дисциплінарного проступку. Виключення цієї статті та, відповідно, кримінального покарання за таке діяння в цілому відповідає принципам гуманізму. Водночас за вчинення злісної непокори вимогам адміністрації установи проектом Закону передбачається встановлення нового виду дисциплінарного стягнення, яке полягатиме у переведенні засудженого до приміщення камерного типу виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки на строк від трьох місяців до одного року. За таких умов вбачається, що хоча законопроект і трансформує кримінальну відповідальність у дисциплінарне стягнення, однак за своїми наслідками таке дисциплінарне стягнення *може бути співмірним із кримінальним покаранням*, адже проектом допускається перебування особи в приміщенні камерного типу строком до 1 року. Враховуючи зазначене, передбачений у законопроекті строк накладення стягнення за злісну непокору вимогам адміністрації установи доцільно переглянути з урахуванням максимально гуманного ставлення до осіб, що перебувають в установах виконання покарань.

За підсумками обговорення законопроекту Комітет ухвалив наступне рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності з пропозицією врахувати зауваження Комітету при опрацюванні проекту Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та Кримінально-виконавчого кодексу України щодо гуманізації законодавства у сфері виконання кримінальних покарань, реєстр. № 15003 від 05.02.2026, поданого Кабінетом Міністрів України.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ